

USTAVIMO PROTIVERSKO GONJO

ANDREJ NAGLIČ

Časnik Delo je 24. februarja 2014 na strani 11. objavil intervju z naslovom »Biblični izvorni greh je bila denacionalizacija« novinarja g. Matija Graha s sociologom dr. Srečom Dragošem s Fakultete za socialno delo. Iz intervjuja veje nestrpnost proti kristjanom in krščanskim cerkvam v Sloveniji. Zveni kot začetek politične kampanje militantnega ateizma, da radikalno spremeni Zakon o verski svobodi (ZVS), ki ga je leta 2007 pripravil dr. Lovro Šturm s sodelavci. Vlada si je namreč zadala ideološki cilj, da na letošnji božični večer sprejme in vernikom arbitrarno vsili nov Zakon o verski svobodi. Zavedati se moramo, da po uveljavitvi decembrske zakonodajne novele ni več nikakršnih pravnih ali drugih strokovnih razlogov za nadaljnje poseganje v obstoječi ZVS. Ta je sedaj v celoti ustaven in mednarodno primerljiv.

Intervju pavšalno očita Cerkv, da je podkupljiva in klerikalistična. Odgovorna naj bi bila za razmah kulturnega boja v Sloveniji, ki naj bi ga začel že ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar. Splošna koristnost Cerkv naj bi bila ideološka zabloda, ker je ta verska skupnost tudi očitno hazardska in pedofilska organizacija. Denacionalizacijsko premoženje naj ne bi pripadalo Cerkv, škofje pa naj bi prikrivali svoje dohodke. »Šturmove-mu« ZVS intervju podtika sprevernjenost in »zlobiranost«, ker Cerkv, ki ima naj-

bolj razvejano splošno koristno dejavnost (šolstva, domov za ostarele, Karitas ipd.) namenja največ državnega denarja. Kar počez mu očita nedemokratičnost, nepreglednost, diskriminatornost in uvajanje monopolov na verskem področju. Brez osnove ga označuje za neoliberalnega in desničarsko konservativnega.

Intervju spodbuja javno mnenje in politiko k »razločitvi« države in verskih skupnosti v Sloveniji. Država naj odselej ne bi namenila niti centa denarja za kakršnekoli verske storitve. Intervju spodbuja k ukinitvi duhovne oskrbe v javnih bolnišnicah, zaporih, vojski in v policiji. Vojaški vikariat v zdajšnji organiziranosti naj bi bil ukinjen. Država naj bi prenehala tudi s sofinanciranjem prispevkov za zdravstveno in pokojninsko zavarovanje duhovnikov. »Razločitev« države in verskih skupnosti naj bi preprečila državno financiranje farovških kuharic in cerkvenih laikov.

Verniki, cerkve in druge verske skupnosti ter vsa civilna družba, ki je zavezana vrednotam pluralne demokracije in skrbi za človekove pravice, bi morali odločno protestirati proti intervjuju. Odgovornemu uredniku in novinarju časnika Delo bi morali v čim večjem številu poslati protestna pisma in sporočila ter pozvati čim širši krog ljudi, da odpove naročnino na časnik Delo. Ne dopustimo, da naše vrednote »z levo roko« odrivajo na rob družbe.

(Časnik.si)

Novi ministri nastopili

V Sloveniji je vlada znova kompletna. Gospodarski in zdravstveni resor sta po treh mesecih znova dobila vodstvo s polnimi pooblastili. Državni zbor (DZ) je potrdil Alenko Trop Skaza za ministrico za zdravje, Metoda Dragonjo pa za ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo. Zaradi koalicijske računice je prišlo do zamenjave na uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu; prevzema ga Gorazd Žmavc.

Primopredaje na omenjenih ministrstvih so potekale že ta torek, 25. februarja. Tudi premierka Alenka Bratušek je v nagovoru poslancem izrazila pričakovanje, da bodo novoimenovani ministri čim prej pričeli z delom. Prav tako je Bratuškova prepričana, da bodo novi ministri na svojih resorjih prinesli obrat na bolje, saj da je ta pričakovano, možen in nujen.

Glede na trenutni gospodarski položaj v Sloveniji novoimenovanega ministra Dragonjo, ki je sicer gospodarski resor vodil že v vladi Janeza Drnovška med leti 1997 in 1999, zagotovo čaka zahtevno delo. Da je program Dragonje dober, so mu priznavali tudi nekateri opozicijski poslanci. Ob tem pa jih je več opozorilo, da zadanega ne bo mogel uresničiti. Dragonja je bil po imenovanju v DZ redkobeseden. Glede omenjenih opozoril priznava, da se je v vladi treba vedno usklajevati. A si bo prizadeval za to, da bodo v glavnih programskih usmeritvah naredili preboj. Na druga konkretna vprašanja o zadanih ciljeh pa novinarjem ni odgovarjal.

Bolj zgovorna je bila nova zdravstvena ministrica Trop Skaza, ki je novinka v poli-

tiki. Po potrditvi je novinarjem dejala, da je bila njena napoved o morebitni uvedbi novih dajatev na področju zdravstva le razmišljanje po vzoru izkušnje nekaterih sosednjih držav, ki so se srečevale s podobno situacijo.

oz. pomanjkanjem denarja za zdravstvo. Ob tem je znova napovedala boj proti korupciji v zdravstvu. »Boj proti korupciji pomeni tudi več sredstev v zdravstveni blagajni, ne glede na to, kako bomo reševali finančno situacijo blagajne,« je pojasnila.

Medtem ko sta Dragonja in Trop Skaza do ministrskega stolčka prišla zaradi odstopov Stanka Stepišnika in Tomaža Gantarja novembra lani, pa so bile okoliščine Žmavčeve priključitve vladni ekipi drugačne. Na čelu urada za Slovence v zamejstvu in po svetu bo namreč nasledil Tino Komel iz vrst PS, ki mora nazaj v poslanske klopi zavoljo koalicijske računice, po kateri je ta resor prevzel DeSUS.

Nove ministre je podprlo 49 poslancev, 18 jih je bilo proti. Poslanci so glasovali v skladu z napovedmi – koalicija je kandidature podprla, poslanci SDS so glasovali proti, v SLS in NSi so se glasovanja vzdržali.

Sicer pa Bratuškova napoveduje, da bo vladna ekipa storila vse, da bodo zaupanje prebivalstva upravičili. Z dopolnjeno ekipo so velike obljube, kot so gospodarski zagon, dostopno javno zdravstvo in prerojeni odnosi z rojaki po svetu na veliki preizkušnji, pravi premierka. Ta vladna ekipa pa namerava do konca mandata delati za to, da bo imelo delo več ljudi, da bodo čakalne vrste v zdravstvu dostojne in da bodo najboljši ostali doma, je dodala.

DR. VALENTIN MERŠOL - 120. obletnica rojstva

Slovenski Mojzes

V Radovljici se je 22. februarja, pred 120 leti, rodil zdravnik Valentin Meršol, ki ga je pisatelj Karel Mauser imenoval »slovenski Mojzes«, ko je primerjal njegovo vlogo v vetrinjski tragediji. »Za nas vse je

bil slovenski Mojzes leta 1945 primarij dr. Meršol na Vetrinjskem polju. Bog mu je dal najti prave besede in moč, da je ganil tiste, ki so tedaj odločali o usodi beguncev.« Tako Mauser.

Valentin Meršol se je rodil 22. februarja leta 1894 na majhni kmetiji pri Radovljici. Po maturi v Škofjih zavodih je odšel študirat medicino v Gradec, vendar je moral zaradi vojne kmalu na rusko fronto, kjer so ga ujeli Kozaki. V ujetništvu si je pridobil odlično zdravniško prakso. Študij je nadaljeval v Odesi, v Murmansk in v Zagrebu, diplomiral pa je na praški univerzi. Zatem se je v Baltimoru izpopolnjeval na bakteriološkem področju. Namesto univerzitetne kariere pa je prišla druga svetovna vojna. Pomagal je vsem po svojih močeh. Maja 1945 se je dr. Valentin Meršol z družino umaknil na Koroško. V Vetrinju je zaradi svojega zdravniškega slovesa in odlič-

nega znanja angleščine postal vodja civilnega taborišča. To je bil tudi kraj njegovega največjega življenjskega uspeha, saj je rešil na tisoče človeških življenj. Ko se je zvedelo, da domobrance vračajo v Slovenijo in jih množično pobijajo, je pri Angležih dosegel, da niso nadaljevali in tudi transportov beguncev pošiljali nazaj v Jugoslavijo.

Junija 1949 je Valentin Meršol z družino preko Nemčije odšel v Združene države Amerike. Naselili so se v Clevelandu, kjer je Meršol po opravljenih zdravniških izpitih odprl lastno ordinacijo ter tam več kot dvajset let delal kot splošni zdravnik. Obenem je delal v splošni mestni bolnišnici. Vsakozi je bil dejaven član v tamkajšnji slovenski skupnosti in župniji. Leta 1958 mu je umrla žena, 15. februarja 1981 se ji je v večnosti pridružil tudi sam, v starosti 87 let.

Tisti, ki so izkusili Vetrinj in preživeli, pa tudi njihovi najbližji dobro vedo, kdo je bil Valentin Meršol. Med nami, v Argentini, je pri starejši generaciji zapisan z zlatimi črkami v srca tistih, ki jih je rešil vrnitve in smrti. V domovini je bil dolgo zamolčan, zdaj pa ga med drugim lahko spoznavamo po knjigi Janka Modra *Dr. Valentin Meršol in slovenski veliki teden*, ki je izšla leta 2005 pri Mohorjevi družbi.

Primopredaja na Uradu

V torek, 25. februarja, je na Uradu vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu dose-danja ministrica za Slovence v zamejstvu po svetu Tina Komel predala posle novemu ministru Gorazdu Žmavcu.

Primopredaja je bila izvedena korektno, je poudaril novi minister Gorazd Žmavc. Tini Komel se je zahvalil za uspešno delo v 11 mesecih.

Minister Žmavc je že po imenovanju napovedal, da bo nadaljeval z že postavljeno strategijo na resorju, pozornost pa bo usmeril tudi v večje povezovanje z zunanjim in gospodarskim ministrstvom. Da je DeSUS zdaj prevzel oba zunanja resorja, je sicer lahko čudna, a tudi kar praktična situacija, saj da bodo lahko konkretno sodelovali. Njihovim aktivnostim bodo operativna podpora lahko zlasti diplomatsko-konzularna predstavništva, je dodal. Poudarek pa bo v večjem povezovanju na gospodarskem področju, zlasti s Slovenci v zamejstvu in po svetu ter na področju mladih.

Podpora za referendum

V prejšnji številki našega lista smo že obrazložili postopek za podporo sklicu referenduma. Sedaj pa smo od veleposlaništva RS v Buenos Airesu sprejeli sledeče sporočilo:

Zbiranje podpisov za podporo zahtevi za razpis zakonodajnega referenduma na veleposlaništvu Republike Slovenije v Buenos Airesu

Volivci s stalnim ali začasnim bivališčem v tujini lahko podajo podporo na predpisanih obrazcih (ki so na veleposlaništvu) tako, da njihov podpis potrdi uradna oseba diplomatsko-konzularnega predstavništva. Uradna oseba preveri volivčevo identiteto na podlagi vpogleda v osebni dokument in podpis potrdi z lastnoročnim podpisom uslužbenca in žigom.

Volivec tako izpolnjen in potrjen obrazec podpore sam pošlje pobudniku na naslov:

SDS, Trstenjakova 8, 1000 Ljubljana.
Podpisovanje podpore je do 19. marca možno tudi na veleposlaništvu Republike Slovenije v Buenos Airesu v času uradnih ur (ponedeljek in sredo od 9.30 do 13. ure in od 14. do 16. ure ali v drugem času po vnaprejšnjem dogovoru) na naslovu Avenida Santa Fe 846, 6. nadstropje, Capital Federal.

VTISI IZ SLOVENIJE

Življenje gre naprej

(Od našega dopisnika)

V dneh, ko se je širila novica o smrti prvega glavnega urednika slovenski poročil na takratnem Radiu Trst A (o njem smo pisali v prejšnji številki našega tednika), je tudi bilo ozna-

njeno, da je za novega »glavnega« imenovan časninar Ivo Jevnikar. Nasledil bo Marija Čuka, ki se je pravkar upokojil.

Lahko rečemo, da je Ivo tudi sin izseljenca, saj je oče, prof. Martin, bežal pred komunizmom, a se je ustavljal v Trstu in bil tam eden tistih, ki so po dolgih letih fašizma in pod zavezniškim vladanjem uspešno oživljali slovensko šolstvo. Ostal je v Trstu, a je budno sledil razvoju slovenskega literarnega ustvarjanja po svetu.

Ivo je po eni strani podedoval to očetovo zanimanje, po drugi pa razvil zanimanje na polje splošnega poznavanja življenja slovenskih skupnosti po svetu. Imel je tudi dva strica po svetu: enega v ZDA, drugega v Slovenski vasi. Vsemu temu kapitalu je dodal še svoje izjemne sposobnosti, med katere ni omalovaževati spomina, v katerem je vse lepo ohranjeno in klasificirano.

Spoznal sem ga v letih, ko sva bila oba še študenta, pa me je s svojim vprašanjem spravil v neznanost zadrego, da ne rečem sramoto. Vprašal me je, zakaj je Družabna pravda v Buenos Airesu prenehala delovati. Prvič: komaj bi znal kaj povedati o tem društvu. Drugič: nisem vedel, da je prav v tistem času prenehalo njegovo delovanje.

Kasneje – ko smo bili že v Sloveniji – je spet postala zanimiva raziskava o zadnjih dnevih dr. Albina Šmajda (Ozna ga je ugrabila v Trstu in odpeljala neznan kam). Spomnil sem se zapisov, ki jih je objavil naš tednik v prvih časih urednikovanja Tineta – Tinčka Debeljaka, pa sem

mu jih omenil. A Ivo je imel to že vse pregledano in ovrednoteno.

Leta 2009 je v Sloveniji prejel Jurčičevo nagrado za izjemne časninarske dosežke. V obrazložitvi nagrade so med drugim zapisali, da ga zanima polpretekla zgodovina, s posebno pozornostjo do primorskih padalcev in da »obdeluje to svojo kraško ledino s kombinacijo novinarskih in zgodovinarskih metod. Začne s poslušanjem in nadaljuje s pogovori, intervjuji, soočenji, korespondenco, vse to pa bogati in dopolnjuje z arhivskimi ter tiskanimi viri. Z dolgoletnim delovanjem te vrste si je ustvaril obsežno področje znanja, ki ga nesebično razdaja tudi konkurentom«.

Poleg omenjenih raziskav o padalcih, ki so jih zavezniki pošiljali na okupirano ozemlje, je vredno omeniti tudi sodelovanje pri raziskavah o minoritu p. Placidu Corteseju, ki je pomagal zaprtim – tudi Slovencem – v koncentracijskih taboriščih v Italiji in bil zato v Trstu mučen in umorjen.

Vendar Ivo ni aktiven samo v svojem poklicu. Poznan je že po tem, da je eden izmed obrazov na televizijskih ekranih, ki posredujejo novice v slovenskem jeziku. Še bolj pa zaradi vsega svojega obširnega dela med rojaki. Zgodba se začne že pri skavtih, kjer je bil tudi načelnik in je spletal vezi – lahko tako rečemo – po vsej Sloveniji v svetu. Najdemo ga v Slovenski prosveti (revija Mladika in druge publikacije), pri Društvu slovenskih izobražencev, ki med drugim pripravljajo vsakoletne Študijske dneve Draga. Prevzel je mesto predsednika Knjižnice Dušana Černeta, ki ima – predvsem po zaslugi Marjana Pertota – eno izmed najpopolnejših zbirk slovenskih tiskanih publikacij, nastalih zunaj slovenskega etničnega ozemlja. Abiturienti zadnjih Rasti pa se ga bodo spomnili kot razgledanega gostitelja in vodnika po primorskem zamejstvu.

In to je ena izmed besed, ki najbolje opiše Iva: razgledanost. Želimo mu uspešnosti na novem delovnem položaju.

GB

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Vroče postaja. Sredi tega poletja, ki je vremensko kaj podobno jeseni, se politična temperatura počasi dviga. Režim, ki že deset let vodi državo, se sooča z lastnim zatonom, a tega ne more sprejeti. V teku so torej razni pohodi, ki naj bi zagotovili vsaj delen obstanek kirchnerizma ali kar se od njega lahko ohrani v prihodnosti.

Miren prehod. Predsednica sama je postavila prvi cilj: »Miren prehod do leta 2015«. Tedaj ji zapade mandat in ustava ne dovoli ponovni kandidature. Sanje o ustavni reformi so dokončno zamrle na lanskim volitvah. Vzporedno pa so se začele kopičiti skoraj nerešljive težave: strmoglavljenje deviznega sklada, inflacija, padec industrijske dejavnosti, zastoj regionalnih ekonomij, ... Vmes so padli še policijski protesti. Pod pritiskom Mednarodnega denarnega sklada (FMI) je gospodarsko vodstvo (končno) priznalo inflacijo. V teh okoliščinah in v delni odsotnosti gospe predsednice zaradi zdravstvenih razlogov (in še česa) je stanje postalo skoraj neznesno. Vlada je morala ukrepati in ni ji ostalo drugega, kot da stori korake, o katerih je prisegala, da jih nikoli ne bo, medtem ko je javno še bolj opevala svoje naprednjaštvo. Groba devalvacija valute, zvišanje bančnih obresti, pogajanja s pariškimi klubom, plačilo za poddržavljenje petrolejske družbe YPF španskemu Repsolu itd. Skoraj ni levičarske dogme, ki se ji ne bi izneverili te dni. A v nečem vlada ohranja svoja načela. Vsega tega, vseh križev in težav so krivi drugi: svetovni položaj, mednarodni kapitalizem, domače korporacije, nevladna mediji, uporne province, ... Ni ga, ki bi ušel vladnim obtožbam, če stoji na drugem bregu.

Zagotoviti stabilnost. Ko je bila devizna kriza vsaj delno obvladana, se je začel »boj« proti inflaciji. Zamrznili so nekaj cen bistvenih izdelkov in v njih obrambo sklicali ves narod. Seveda ni manjkalo izgrednikov pred veleblagovnicami, ki naj bi bile krive porasta cen. Ker vlada že nima lastnih formacij (vse je nekam zvedenelo) je (v njenem imenu?) nastopila levičarska, skoraj gverilska skupina Quebracho. Tudi to družabništvo se lahko še drago plača. A zaenkrat odgovarja vladnim interesom in namenom. Drugi korak pa je omejitve povišanja plač. Da vsi liberalni ukrepi zagotovijo vsaj nekaj uspeha, je potrebno, da voda sindikalnih poga-

janj za povišanje plač ne prestopi bregov. Povođenj bi potopila vladne načrte. Prvi korak je storila predsednica sama, ko je pokojnine povišala samo za 11 odstotkov. Druga žrtev naj bi bili učitelji. Na noben način vlada ne more pristati, da bi povišica preseгла 25 %. To naj bi bila tudi mera za ostale državne uslužbenke in tudi za privatni sektor. Račun brez krčmarja. Učitelji zahtevajo nad 41 % povišice. Zasebni sindikati okrog 35 %, ker računajo da je (ali bo) dvanajstmesečna inflacija. Ker pogajanja z učitelji niso uspela, je na vrsti povišanje plač kar po dekretu. Sindikati že napovedujejo stavko. Zapletlo se bo ob samem začetku učnega leta. Še bolj pa bo vroče, ko bo kriza okoli pogajanj zavzela sindikate industrijskih dejavnosti. Položaj ni preprost. Dve področji, ki sta do pred kratkim predstavljali motor gospodarske rasti, gradnja in avtomobilska industrija, sta zašli v krizo. Ni več nadur, prišlo je že do časovnih odpustov in kmalu se lahko razpase brezposelnost. Sindikalna napetost je pred vrati in vlada nima odgovorov za te probleme.

Zagotoviti nedotakljivost. To pa je drugi in nič manj pomemben cilj. Vlada hoče zagotoviti, da sodišča, tudi po morebitni zamenjavi ob krmilu države, ne bi raziskovala obtožb korupcije, ki zadeva najvišje vladne vrhove. V ta namen si skuša podvreči sodno oblast. Tudi v tem ni najbolj uspešna. Spremembo zakona o sodstvu je vrhovno sodišče proglasilo za neustavno. Imenovanje poslušnih in zvestih sodnikov se tudi zatika, ko si vlada ni mogla podvreči sveta magistrature, ki imenuje in odstavlja sodnike. Po nastopu zveste vrhovne tožilke (Gils Carbó) je ustavila postopek, ki ga je vodil preiskovalni sodnik Campagnoli. A vse to ji še ne zagotovi nedotakljivosti. Treba bo ostati na oblasti. Zato je predsednica popustila tudi v svojih načrtih glede nasledstva. Po vidnem uporu peronistične stranke je pristala na splošno notranjo debato o možnih predsedniških kandidatih. Preteklo soboto je v obmorskem mestu Santa Teresita zasedal »ves peronizem«: vladni ministri, formalno vodstvo stranke z županom La Matanze na čelu, udarni bataljoni guvernerja Sciolija, intelektualci in celo veljaki La Cámpore. Zunaj je seveda ostal ves ogromni del upornega peronizma, ki ga vodi na volitvah zmagoviti Massa. Do predsedniških volitev je še zelo daleč.

TRŽAŠKA OBČINA

Prva dvojezična ulica

Via Ulica Robert Baden-Powell
22/2/1857 - 8/1/1941

Fondatore del movimento scout mondiale
Ustanovitelj svetovnega skavtskega gibanja

Tako piše na tabli, ki so jo 22. februarja popoldne nasproti sedeža openskih gasilcev ob začetku poti, ki bivšo cesto 202 povezuje s svetiščem na Vejni, odkrili ob prisotnosti občinskih oblasti in množice članov skavtskih organizacij s Tržaškega, pa tudi iz Slovenije (prisotni so bili člani stega iz Ankarana in Škofij). Prav zasluga skavtov je, da je v skladu z zaščitnim zakonom za slovensko narodno skupnost tržaška občina dala postaviti prvo uradno dvojezično tablo, ki označuje ime neke ulice.

Obenem je to tudi prvi primer, da je kaka občinska uprava omogočila postavitev table z odločilnim doprinosom zasebnikov, ki so denar za tablo zbrali s prostovoljnimi prispevki. To je bilo med drugim poudarjeno na slovesnosti, ki je sovpadala z Baden-Powellovim rojstnim dnem, ko skavti praznujejo dan spomina. Med drugimi so se udeležili tržaška podžupanja in odbornica za toponomastiko Fabiana Martini (le-ta je prejela tudi skavtsko ruto) ter občinski odbornik za gospodarski razvoj Edi Kraus, podpredsednik Pokrajine Trst Igor Dolenc in predsednik vzhodnokraškega rajonskega sveta Marko Milkovič. V italijanščini in slovenščini (slovenski govor je v imenu Slovenske zamejske skavtske organizacije imel Ivo Jevnikar) so poudarili sporočilo Badena-Powella, da je moramo postati dobri državljani in biti pripravljeni v vsakem trenutku služiti skupnosti. Za sabo moramo pustiti nekoliko boljši svet od tistega, ki smo ga našli.

Slovesnost je tudi nadgradnja sodelovanja med skavtskimi organizacijami na Tržaškem. Ob govorih so v slovenščini in italijanščini prebrali poslednje sporočilo Badena-Powella ter prisluhnili posnetku njegovega govora, medtem ko je skavtski pevski zbor pel italijanske in slovenske skavtske pesmi. Prav tako so se s svojimi klici oglasili člani raznih slovenskih in italijanskih skavtskih skupin.

Po Primorskem dnevniku, Trst.

LOKALNI JEZIKI V ZNANOSTI

Zakaj jih je pomembno ohraniti?

Letošnji mednarodni dan materinščine, ki ga je za 21. februar razglasila Organizacija združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo Unesco, se bo osredotočil na lokalne jezike v znanosti. Varovanje materinščine je ključnega pomena za medsebojno razumevanje v svetu, je zapisala generalna direktorica Unesca Irina Bokova.

»Razumevanje in govorjenje več kot enega jezika omogoča večje razumevanje bogastva kulturnih izmenjav po svetu. Priznavanje lokalnih jezikov omogoča večjemu številu ljudi, da so slišani in lahko aktivno sodelujejo v ustvarjanju skupne usode,« meni Bokova.

Letošnja tema Lokalni jeziki za globalno državljanstvo: poudarek na znanosti po njenih besedah predstavlja, kako jeziki zagotavljajo dostopnost, pretok in različnost znanj. »Tema je za nas še posebej aktualna ob spremembah zakona o visokem šolstvu, saj imamo priložnost razmisliti, kako bomo v neizprosni vsakdanjiki globalizacije tudi vnaprej omogočili našim otrokom visokošolsko izobrazbo v slovenskem jeziku. V znanosti je neprecenljiva vrednost prost pretok idej in konceptov, vendar ob tem ne smemo zanemariti tradicionalnega znanstvenega izkustva, ki ga posredujejo lokalni jeziki, saj bogati našo skupno bazo védenja,« je v svoji poslanici izpostavil minister Uroš Grilc.

V nasprotju s priljubljenim prepričanjem lahko lokalni jeziki prenašajo najsodobnejše znanje v matematiki, fiziki, tehnologiji in ostalih področjih. Ob tem Bokova opozarja, da zanemarjanje jezikov pomeni zanemarjanje pravice njihovih govorcev do znanja.

V današnjem svetu je v navadi, da posameznik govori vsaj tri jezike - lokalnega, večjega in mednarodnega; ta jezikovna in kulturna raznolikost pa bi lahko bila »naša največja priložnost za prihodnost: ustvarjalnost, inovacije in vključenost. Ne smemo je zapraviti,« še poudarja.

Mednarodni dan materinščine obeležujemo že 14 let v spomin na protest in smrt bengalskih študentov, ki so pred 47 leti zahtevali enakopravnost za svoj jezik. Unesco je z dnevom želel opozoriti na potrebo po ohranjanju kulturne in jezikovne raznolikosti po svetu.

Po svetu danes govorijo okrog 6.000 različnih jezikov. Od tega jih po oceni Unesca polovici grozi, da bodo izginiti. V povprečju na vsaka dva tedna izgine po en jezik.

BARILOCHE

40. obletnica srednješolskega tečaja dr. Vojko Arko

Pri okroglih obletnicah se spominjamo začetkov in pregledamo prehojeno pot ter načrtujemo smernice za bodoči razvoj vsake ustanove ali društva. Tako je bilo tudi ob pripravah na 40. obletnico slovenskega srednješolskega tečaja v Barilochah. Vse se je začelo ob skodelici

Pomočnice pri slovenski sv. maši, ki jo je daroval naš župnik Branko Jan v spomin na pokojne profesorje srednješolskega tečaja dr. Vojko Arko ter v zahvalo za 40-letno plodno vzgojno delo slovenskega srednješolskega tečaja v Barilochah. Kot posebnost slovesnega bogoslužja smo zapeli hvalnico »Tebe, Boga, hvalimo«.

Po sv. maši smo kar hitro odšli v Stan in tam nadaljevali vsakotedenski nedeljski pogovor med rojaki ob kozarcu čaja in peciva ter tako pričakali začetek obletne akademije v dvorani »Tonček Pangerc« Slovenskega planinskega društva. Ob vstopu je vsakdo prejel priložnostno jubilejno kazalko (señalador de libro). Počasi smo se posedli v priložnostno okrašeno dvorano ter sprejeli obe zastavi, ki sta ju prinesla sedanja srednješolca Cecilija Pavšer in Marko Mavrič. Nato je Kvartet Lipa (Janez Mežnar, Janez Rode, Andrej Duh in

njegovih misli. Vredno je prebrati celoten govor, ki bo objavljen posebej. Res hvala za obogatitev proslave s tako globokim in izčrpnim razmišljanjem!

Nato se je program nadaljeval s petjem Kvarteta Lipa in deklamacijami učencev srednješolskega tečaja (Erika in Cecilija Pavšer ter Marko Mavrič) pod vodstvom gospe Zdenke Jan. Prepletale so se sledeče pesnitve in pesmi: »Na pragu tujine« (Jakopič), »N'mav čez izaro«, »Šenklaški zvon« (Erik Kovačič), »Bom šel na planince«, »Na trgu« (Dragotin Kette), »Bleda luna«, »Poletje« (Jože Krivec), »En hribček bom kupil«, »Drevo« (Karel Mauser) ter »Lipa zelenela je«.

V imenu srednješolskega tečaja je arh. Andrej Duh izročil veleposlaniku Tomažu Mencinu spominsko darilo - ročno izdelan pladenj iz alpake iz Salte. Nato pa je predsednik Slovenskega planinskega društva Milan Magister izročil gospe Zdenki Jan izredno priznanje v zahvalo za njeno posredovanje in ohranjanje slovenskega

Skupna slika po prireditvi

čaja in topli kuhinjski peči. Zamisel je nastala v prijateljskem pogovoru. Njen pobudnik je bil France Jerman, ki jo je predstavil svoji ženi in Ivanu Arnšku, ko so se pogovarjali, kaj bi lahko naredili z mladostniki, ki odraščajo in po zaključenem 8. razredu nimajo več slovenskega pouka. Razmišljali so, kdo bi lahko prevzel poučevanje raznih šolskih predmetov in ali je to pri tako maloštevilni skupnosti sploh možno. Pri naslednji seji upravnega odbora Slovenskega planinskega društva je France Jerman predstavil svojo zamisel vsem odbornikom ter se ponudil za poučevanje zemljepisa. Dr. Vojko Arko je bil v začetku malo skeptičen glede uresničitve tega novega izziva, nazadnje je pa le privolil sodelovati in do sedaj največ let učil. (Predaval je zgodovino in slovstvo

Martin Bajda) zapel v pozdrav »Zadoni nam, zadoni!«.

Napovedovalka (Nataša Grohar) je pozdravila vse navzoče, posebno pa še gospoda veleposlanika Republike Slovenije v Argentini Tomaža Mencina, ki nas je prvič obiskal za to priliko. G. Mencin je prevzel besedo in poleg pozdrava in čestitk ter zahvale za trud pri ohranjanju slovenstva in slovenske besede med mlajšimi generacijami Slovencev v Barilochah Slovenskemu planinskemu društvu izročil posebno obeležje, ki ga je sprejel predsednik Milan Magister ml. Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu je podelil priznanje za prizadevanje na področjih jezika, kulture in športa.

Nato so bile na vrsti še čestitke ob obletnici Slovenskega planinskega društva v Barilochah: predsednika (Milan Magister ml.), voditeljice slovenske osnovne šole J. Aljaža (Veronika Vivod Bertonec) ter voditeljice tečaja ABC po slovensko v Barilochah (Terezka Marn Žužek). Milan Magister je prebral tudi pozdrave in čestitke predsednika Zedinjene Slovenije Francija Žnidarja. Spomine na svoje srednješolske čase v začetnih letih je podala Anica Arnšek Magister skupaj s čestitkami.

Nataša Grohar je prebrala vse čestitke, ki so prispele po pošti: od delegata Slovenskega dušnega pastirstva msgr. dr. Jureta Rodeta, ravnateljice Slovenskega srednješolskega tečaja ravnatelja Marka Bajuka v Buenos Airesu prof. Nede Vesel Dolenc, predsednika Slovenskega doma v San Martinu (Buenos Aires) Danija Žagarja in Slovenskega društva v Mendози (v imenu predsednika Milana Nemančiča je pisal Božidar Bajuk - tajnik) ter pismo štirih nekdanjih in sedanjega dijaka družine Magister, ki so se na dan praznovanja zbrali v Buenos Airesu.

Prof. Marija Osojnik je prebrala kratek uvod o začetkih slovenskega planinskega društva v Barilochah po prihodu mladih v te kraje, ki so spominjali na daljno domovino. Ko so si mladi fantje začeli ustanovljati družine in so rastle otroci, je bila ustanovljena slovenska osnovna šola Jakoba Aljaža. Kasneje je nastala še nova potreba, da bi tudi mladinci nadaljevali s poukom slovenščine in ohranjanja zvestobe do svojih korenin, s poukom slovenske zgodovine, zemljepisa in verouka. Ta potreba in zamisel je pred 40 leti rodila nastanek slovenskega srednješolskega tečaja v Barilochah in ista načela še sedaj veljajo: posredovanje slovenske zavesti in zvestobe slovenskemu narodu preko gojenja slovenske besede, vere in kulture v vsakdanjem življenju.

Osrednja točka proslave je bilo razmišljanje prof. Martina Sušnika o zvestobi, o pripadnosti narodu in o zavednosti. Pojmi, ki se prepletajo in med seboj povezujejo s svobodo v zasebnem vsakdanjem življenju kakor tudi v osrčju vsake družbene ustanove. Zvestoba slovenskemu narodu z leti in generacijami spreminja, kakor se spreminja tudi odnos do Slovenije. Zato je pomembno in zdravo, da se vprašamo, zakaj bi vztrajali v slovenstvu in v vzgoji slovenskega jezika in omike še vnaprej. Odgovor ne sme biti dolžnost in ustaljena navada, ker v tem primeru zvestoba ne bi bila resnična, ampak le krinka in izvotljena beseda. Zato je bistveno, da mladina najde pravi odgovor na to, zakaj in čemu ima dolžnost in pravico gojiti zvestobo svojemu slovenskemu izvoru. Ko bodo in bomo našli odgovor na ta vprašanja, bo tudi jasna nadaljnja pot, bolj pristno bo veselje do dela v skupnosti ter večji elan za vztrajanje v bodoče. Sušnikovo razmišljanje je bilo zelo natančno in vsestransko obdelano, res izvrstno izpeljano iz različnih vidikov človeške razsežnosti, zato je težko na kratko zajeti globino

Priznanje SPD ge. Zdenki Jan

jezika in kulture mladini v Argentini skozi vse življenje z ljubeznijo in trudom. Priznanje je bilo vrezano na hrastovi plošči, simbol trdnosti in neomajnosti, in okrašeno z vrezanim gosjim peresom kot simbolom knjižne besede.

Za zaključek smo skupaj zapeli himno, ki jo je spesnil ustanovitelj Slovenskega Srednješolskega Tečaja v Buenos Airesu Marko Kremžar, »Slovenija v svetu«

Na glavni steni dvorane so bili na ogled panoji s fotografijami nekdanjih učencev in profesorjev ter prireditvev tečaja iz zadnjih let. Izbor slik so dopolnjevali spisi bivših dijakov s spomini in komentarji o tečaju.

Za družabni del slovesnosti je bilo na voljo prijateljsko kosilo, ki ga je imel na skrbi Alberto Lopez v sodelovanju s starši dijakov ter z dijaki in profesorji srednješolskega tečaja. Tako se je pogovor v dobri družbi in ob okusnem obedu zavlekel do popoldneva.

Z zadovoljstvom moremo trditi, da je zelo lepo uspela

Erika Pavšer in kvartet Lipa

proslava sad sodelovanja vse skupnosti v okviru Slovenskega planinskega društva. Naj gre tu vsem naše priznanje in javna zahvala! Pri srednješolskem tečaju samem pa nas je potrdila v prepričanju, naj se še naprej trudimo v doslej začrtani smeri.

Poleg osrednje prireditve so se v okviru praznovanja okrogle obletnice srednješolskega tečaja med letom zvrstili še drugi dogodki, pri katerih so sodelovali dijaki. Prvi letni nastop je bil junija pri proslavi žrtev komunistične revolucije v Sloveniji med in po drugi svetovni vojni. Pri predmetu živa beseda so dijaki pod vodstvom gospe Zdenke Jan pripravili nastop pod geslom »Pripadniki naroda mučencev smo - slavimo jih!«

V letu 2013 so dijaki srednješolskega tečaja zaključili pouk že 8. novembra, sklepno prireditve so pa imeli 29. novembra z deklamacijo pesnitve »Žebljarska« Otona Zupančiča pod vodstvom gospe Zdenke Jan. Izjemno lepo in občutno so podali pesnitev na nastopu, na katerem so bili navzoči starši ter sorodniki in profesorji.

S. Ž. + Konstanta na kvadrat

Prof. Martin Sušnik nagovarja zbrane

skoraj do svoje smrti). Pridružil se je še Tone Zidar, ki je predaval slovnico ter Tine Debeljak ml. in Zorko Simčič, ki sta predavala občasno, v poletnih mesecih, ko sta bila v Barilochah. Kasneje so se pridružili še drugi profesorji: (razvrščeni na seznamu glede letnice začetka poučevanja) Lija Kambič, Ciril Markež, Ignacij Glinšek, Marko Jerman, Lučka Kralj Jerman, Zalka Arnšek, Janez Rode, Marjanka Kremžar Jerman, Zdenka Virant Jan, Lovro Jan, Terezka Marn Žužek, Kati Glinšek, Stane Žužek, Marko Cukjati, Ivan Arnšek, Milan Magister, Janez Mežnar, Andrej Duh, Marija Osojnik Lopez ter Nataša Grohar Črnak že kot predstavnica tretje generacije Slovencev v Argentini.

Pogovori o praznovanju z bivšimi učenci in profesorji so se začeli že marca. Nekdanji dijaki, ki prebivajo daleč

Veleposlanik Mencin izročila priznanje Uradu Milanu Magistru ml.

od Bariloch, so bili povabljeni k sodelovanju preko elektronske pošte in Facebooka. Sodelovali so s spomini in komentarji o tečaju ter s priložnostnimi dokumentarnimi fotografijami; in tudi s predlogi za posodobitev.

V nedeljo, 6. oktobra, smo se zbrali v cerkvi Marije

SAN MARTIN - ROŽMANOVA ŠOLA

Zasejmo pri ljudeh dobro voljo!

Učenci Rožmanove šole so v soboto, 7. decembra 2013, povzročili rast dobre volje med starši, starimi starši in člani slovenskega doma v San Martinu, ki so se udeležili zaključne prireditve. Najprej so

otroci še prav radi našemijo. Otroci iz 3. in 4. razreda so, oblečeni v trobenčico, zvonček, murna, snežaka in sonce, prikupno odigrali prizor *Pozdravljena, pomlad* (V. T. Arhar). Spomladansko pravljično je v ozadju spremljal travnik.

Uro zemljepisa je na platnu spremljala Bela krajina ob petju učencev iz višjih razredov z belokranjskim ritmom *Miška in mavrica* (Dragica Sojer, Jakob Jež). V kolu so plesale miške iz nižjih razredov.

Z veselo pesmijo *Kekčeva pesem* (Marjan Vodopivec, Kajetan Kovič) in zlatim nasmehom so zaključili pouk.

Pravo veselje je izžareval tudi gospod katehet ob podelitvi spominske plošče na zlato mašo. Skupaj z zborom slovenskega doma iz San Martina pod vodstvom Lučke Marinček Kastelic so mu Sanmartinčani zapeli *Zlatomašnik bod' pozdravljen!*. Ravnateljica je prebrala življenjepis dr. Jureta Rodeta, ki obsega bogato požrtovalno delovanje tako v slovenski kot v argentinski skupnosti. Zlatomašnik se je vsem iskreno zahvalil za sodelovanje in molitve.

Težko se je od nekoga ali nečesa

jih razveselili s petjem pri zahvalni sveti maši v zavodu Presvetega Srca Jezusovega. Na kitarah so jih spremljali starši Monika Filipič, Marjan Boltežar in Luka Skale. Katehet gospod Jure Rode je v pridigi prosil starše, naj čas počitka izkoristijo, da bi se njihovi otroci naučili dodatne molitve in bi v počitniških dneh tudi duhovno rastle.

Zatem se je radost učencev pojavila na odru slovenskega doma. Dolgoletna ravnateljica Nina Pristovnik Diaz je pozdravila vse navzoče in po petju slovenske ter argentinske himne vodila prenos zastav učencev iz osmega razreda bodočim osmošolcem.

Hitro so gledalci opazili sadove minulega šolskega leta. Učenci in učiteljice so uprizorili potek sobotne šole, ki je bil tokrat še bolj pisan in barvit. Učiteljica Lucijana je pri prvi učni uri preverila prisotnost v 5., 6., 7. in 8. razredu. Učenci so bili oblečeni v žive barve. Samo črna barva je manjkala. Tega učenca nobeden ni maral, ker je bil pač črn. Učence je opozorila in jim dodelila nalogo, naj odgovorijo, zakaj so barve na svetu. Odločno so ji odgovorili z recitacijo pesmi *Zakaj so barve* (Bina Štampe Žmavc). Ko je šolski zvonec zazvonil, so otroci iz vrtca, 1. in 2. razreda zaplesali pri telovadbi na melodijo pesmi *Mavrica* (pevka Claudia) ter veselo zapeli *Kaj vse znamo* (Janez Bitenc). Živahno so pokazali, kaj vse so se med letom naučili.

Šolski zvonec je tedaj naznanil uro zgodovine. Učenci 8. razreda so z recitacijo Ludovika Ceglarja prikazali narodni simbol – zastavo, ki je razpoznavna po barvah. Naenkrat je na dvorišču živ žav, ker so učenci na odmoru. Za igro so stavili starem uganke. Odgovor pa se je prikazal na platnu, ki je nastop še bolj obarval. Sledila je ura verouka. Učenca 4. razreda ter učenci iz 6., 7. in 8. razreda so se skozi leto pripravljali z gospodom katehetom in katehistinjo Olgo Kociman na prejem svetega obhajila in svete birme. Slednja je z recitacijo *Liturgične barve* razložila otrokom barve, ki jih duhovnik nosi ob različnih liturgičnih časih. Poučno poezijo si je zamislila učiteljica Lucijana Oberžan Jarc.

Slabe volje in z opombami so učenci odkorakali k uri slovenščine. A ta utegne biti zelo zabavna ob nastopanju, saj se

posloviti. Osmošolci (Martina Filipič, Luka Figueroa Jesenovec in Niko Leber) so s smešnim pripovedovanjem poskrbeli, da bi slovo ne bilo tako hudo. Spomnili so se učiteljev in prijateljev ur v Rožmanovi šoli. Vse dobro so jim zaželeli njihova učiteljica Magda Zupanc Petkovšek, ravnateljica, predsednik slovenskega doma Danijel Zagar ter njihovi starši, ki so jih presenetili z videoposnetkom.

Predsednik odbora staršev Tomaž Filipič je povzel dogodke preteklega leta, se zahvalil učiteljskemu zboru in vsem sodelavcem ter Janezu Filipiču (luči in zvok).

Otroci, ki v celem šolskem letu niso niti enkrat manjkali, so bili nagajeni. Tako tudi učne moči: ravnateljica in učiteljica 3. in 4. razreda Nina Pristovnik Diaz, verouk in priprava na sv. obhajilo in birmo Olga Kociman ter dr. Jure Rode, vrtec Lucijana Oberžan Jarc in Miriam Šenk, 1. in 2. razred Lučka Petkovšek Tekavec, 5. in 6. razred ter pouk petja Saši Podržaj, 7. in 8. razred Magda Zupanc Petkovšek.

Seveda je po uspešnem nastopu in celoletnem trudu sv. Miklavž obdaril pridne otroke in učitelje. Otroci so Miklavžu darovali darila za bolne otroke.

Tako smo veselo zaključili 62. leto Rožmanove šole, in sicer s prav posebno domačo nalogo - med ljudi bomo prinašali dobro voljo!

SP

Prvi zemljevid slovenskih dežel

V marčni revoluciji leta 1848 so v okviru habsburške monarhije tudi Slovenci postavili zahtevo po svoji državi, »zedinjeni Sloveniji«. Ker pojem Slovenije tedaj v Evropi še ni bil znan in niti Slovenci sami niso vedeli, kolikšen je njen geografski obseg, se je te pionirske naloge lotil pravnik, geograf in politik **Peter Kozler**.

Načrtno je začel zbirati zemljepisno, narodopisno in statistično gradivo, študiral je krajevna imena, ko pa so drugi načini odpovedali, se je pri ugotavljanju poteka narodnih meja ravnal po navzočnosti ali odsotnosti slovenskega bogoslužja.

Narodnostne meje, ki jih je s tem zarisal na zemljevid, so v primerjavi s sedanjimi mejami segale znatno globlje v Avstrijo, na jugu so zajele še vso Istro in del Kvarnerja, le na jugovzhodu so bile

znotraj današnjih meja.

Kozlerjeva Slovenija je bila precej večja od današnje države, ki meri le 87 odstotkov ozemlja, prikazanega na njegovem zemljevidu. Ta bi moral iziti v začetku leta 1853, vendar so tehnični zapleti in politične razmere povzročili, da je zemljevid prišel v javnost šele leta 1861. V naslednjih desetih letih je doživel tri ponatise.

100 let v dobro dediščine

V Cankarjevem domu so odprli veliko pregledno razstavo »100 let v dobro dediščine«, ki predstavlja pregled stoletnice delovanja organizirane spomeniškovarstvene dejavnosti.

Kot je ob odprtju dejala generalna direktorica zavoda Jelka Pirkovič, želijo z razstavo javnosti približati različne naloge, pristope in rezultate, pa tudi razvejano organizacijsko shemo zavoda. Leta 2013 smo praznovali 100 let organiziranega varstva kulturne dediščine v Sloveniji. 100 let prej je namreč svojo službo deželnega konservatorja za Kranjsko nastopil France Stelè, takrat v okviru decentralizacije dunajske Centralne komisije za varstvo spomenikov.

Obiskovalci si bodo lahko ogledali izbor del s 40 razstav, ki so jih po različnih slovenskih krajih pripravile območne enote zavoda, ki imajo sedeže v Celju, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Novi Gorici, Novem mestu in Piranu. Kot je poudarila Pirkovičeva, je dejavnost zavoda ljudem blizu, saj skoraj ni slovenskega kraja, v katerem ne bi bilo vsaj nekaj objektov kulturnega pomena.

PRAVA HRANA ZA ...

... boljše počutje

Štirje primeri, manj poznani, ki jih lahko pozitivno uporabimo.

Čokolada. Končno imamo dober izgovor, da lahko rečemo, da čokolada ni sovražnica, ampak prijateljica. Seveda v zmernih količinah! Razen tega, da nas preverjeno vedno spravi v dobro voljo, ima tudi druge koristne učinke za naše telo. Čokolada namreč vsebuje antioksidanta flavonol in procianidin, ki pomagata ščititi srce in ožilje ter izboljšata delovanje in pretok krvi.

Mleko in mlečni izdelki. Mleko je bogato s proteini in je tudi vir

aminokislina triptofan. Dokazano je, da uživanje mleka in mlečnih izdelkov zmanjša učinek stresa ter da tako lahko izboljšamo naše razpoloženje pa tudi spomin. Poleg mleka z manj ali brez maščob, je priporočljivo tudi uživanje jogurta, skute ter kefirja.

Žitarice. Ogljikovi hidrati so pomembni za tvorjenje hormonov sreče, zato je dobro, da poskrbite, da jih bo na vašem jedilniku v izobilju. Najbolje da začnete že zjutraj, z zdravim zajtrkom, kot so, na primer, kosmiči različnih žitaric ali polnozrnat kruh. Za kosilo pa si lahko privoščite riž, polnozrnat teste-

nine ali pa morda krompir. Seveda je bolje, da posežete po polnozrnatih izdelkih, saj imajo ti več vlaknin, zaradi česar boste dlje časa siti pa tudi bolj polni energije.

Perutnina. Beljakovine, ki jih dobimo iz proizvodov živalskega izvora vsebujejo manj maščob, ampak zato veliko vitaminov in mineralov ter tudi aminokislina, ki so dobre tako za kožo kot tudi za dobro razpoloženje. In če smo s tem vegetarijance prestrašili, naj vam zaupamo, da stvar ni tako grozna, kot izgleda. Veliko beljakovin se namreč nahaja tudi v gobah in oreščkih!

NOVICE IZ SLOVENIJE

STOPNJA BREZPOSELNOSTI

V Sloveniji se je stopnja registrirane brezposelnosti decembra lani po dveh mesecih mirovanja zvišala in se v primerjavi z novembrom dvignila za 0,5 odstotne točke na 13,5 odstotka. Izraziteje se je zvišala med moškimi, in sicer z 12,1 na 13 odstotkov, so sporočili s statističnega urada.

SODOBNO SUŽENJSTVO

Gorenjski policisti so pred karavanškim predorom v priklopniku, ki je prevažal mlečne izdelke, odkrili 16 ljudi, med njimi tudi devetletnega otroka. Vsi so Afganistanci, ki so pot proti Evropi začeli pred več meseci v Iranu. Tujce sta več dni iz Grčije preko Italije vozila 35-letni Grk in 25-letna Grkinja, ki so ju policisti pridržali.

OB 450-LETNICI SMRTI MICHELANGELA

V Cankarjevem domu je dan po 450. obletnici smrti umetnika, gostovala drama Michelangelo. Predstava v režiji Tomaža Pandurja po motivih drame Miroslava Krleža skozi značaj in strastno ustvarjalno moč razkriva umetnikove boje, krč osvobajanja s pomočjo umetnosti, strahove in rane.

PO SVETU

UKRAJINA: RAZPLET DOGODKOV

Ljudski upor je končno zmagal. Začasni predsednik Ukrajine Oleksandr Turčinov, ki velja za desno roko nekdanje premierke Julije Timošenko, je v nagovoru poudaril, da se bo država osredotočila na tesnejšo integracijo z Evropsko unijo. Ob tem pa ni izključil dialoga z Rusijo. Sicer pa je Turčinov napovedal tudi oblikovanje nove vlade. Začasni finančni minister Jurij Kolobov pa pravi, da bo Ukrajina do konca prihodnjega leta potrebovala kar 25 milijard dolarjev pomoči. To naj bi zagotovila mednarodna skupnost, brez Rusije. Ukrajinske oblasti medtem iščejo nekdanjega predsednika Janukoviča. Začasni predsednik Oleksandr Turčinov je obljubil oblikovanje vlade nacionalnega zaupanja. Njena prva naloga pa naj bi bila obnova nadzora ter javnega reda in miru v državi. Z ulic naj bi umaknili vse pripadnike posebnih enot in vojske, zagotovili mir ter obenem preprečili nove žrtve in nasilje.

EGIPTOVSKI ODPSTOP

Začasni egiptovski premier Hazem al Beblavi in njegovi ministri so podali svoj odstop. Do te odločitve prihaja, medtem ko naj bi v Egiptu do sredine aprila sklicali predsedniške volitve. Obrambni minister in poveljnik vojske Abdel Fatah al Sisi ne skriva namenov, da bo kandidiral na predsedniških volitvah, vendar mora pred tem odstopiti iz vlade in se upokojiti iz vojske. Beblavija je na čeločasne vlade vojska postavila julija lani, potem ko je po množičnih protestih odstavila prvega izvoljenega predsednika Mursija.

VLADA V ITALIJI

V Italiji še vedno sestavljajo novo vlado. Premier Matteo Renzi pa naj bi v parlamentu predstavil tudi program dela. Z reformami želi spodbuditi zaspano italijansko gospodarstvo in se spopasti z visoko brezposelnostjo. Vlada bo sicer največ pozornosti namenila reformi volilne zakonodaje, delovnim mestom, državnim birokracijam in davčni reformi. Nova vlada bo morala prestati še glasovanje o zaupnici v obeh domovih parlamenta.

POTRJENO REŠEVANJE

Evropska komisija je potrdila načrt reševanja ciprskih združenih bank, potem ko so mednarodni posojilodajalci Cipru lani odobrili finančno pomoč zaradi težav bančnega sistema. Načrt predvideva združevanje in ukinjanje bank, tako da se bo njihovo število zmanjšalo s približno 100 na 18. Ciprske združene banke so doslej igrale pomembno vlogo pri spodbujanju domačega gospodarstva, saj so kreditirale predvsem gospodinjstva in kmete.

SKLEP

Predstavniki 20 gospodarsko najpomembnejših držav na svetu so se ob sklepu srečanja v Sydneyju zavezali h krepitvi svetovne gospodarske rasti z zahtevnimi ukrepi. Tako bi svoj skupen bruto domači proizvod povečali za več kot 2000 milijard dolarjev. Izpostavili so tudi potrebo po večji preglednosti monetarnih politik.

KOREJSKE DRUŽINE

Ločene korejske družine so se 21. februarja vnovič srečale v severnokorejskem gorskem letovišču Kumgang. 82 izbranih južnokorejcev se je srečalo s 180 sorodniki iz Severne Koreje. Člani družin, ločenih po vojni v leta 1953, so se sestali v hotelskih sobah in nato še skupaj kosili. Srečanje družin je zelo občutljivo in čustveno vprašanje

PISALI SMO PRED 50 LETI

SLOVENC V ARGENTINI

15 let bo minilo v mesecu marcu, ko je č. g. Janez Kalan pričel s slovensko službo božjo v Ramos Mejii. S tem pa je tudi dal začetek in pobudo društvenemu in prosvetnemu delu. Vzporedno s službo božjo se je osnoval Ramoški pevski zbor, sledila je slovenska šola, igralska družina itd. Vsa ta društva praznujejo torej letos petnajstletnico delovanja.

Tudi skavtinje so šle taborit. V četrtek, 6. februarja, je bilo v zgodnjih jutranjih urah zopet živahno v sanmartinskem slovenskem domu. V njem so se zbrale mlade skavtinje, članice Zveze slovenskih skavtov ter se pripravljale na odhod na štirinajst-dnevno taborjenje na obširno in lepo urejeno posestvo mecena g. Jožeta Leskovarja v bližino Escobarja v provinci Buenos Aires. Slovenski šef-skavt g. Marijan Trtnik je vodstvo tabora zaupal gospema Oblakovi in Pristovnikovi.

Osebnosti. Krsta: V Slovenski kapeli sta bili krščeni Matilda Patricija Štefe, hči Jerneja in Marjete, roj. Grilc. Botra sta bila Jernej Štefe in Marija Grilc, krstitelj pa je bil direktor g. Anton Orehar; ter Marija Ivana Pavlina Kočar, hči Ivana in Marije, roj. Šilar. Otroka je krstil g. dr. Alojzij Starc, za botra sta pa bila Marijan Šilar in Ivica Šilar. Srečnima družinama naše čestitke!

Poroke: V soboto, 8. februarja, so se poročili: V cerkvi Marije Pomočnice v Don Boscovem zavodu Valentin Selan in gdč. Metka Železnikar. Za priči sta bila nevesti Matevž Železnikar in ženinu njegova mati ga. Pavla Selan. Poročil ju je g. p. Ciril Petelin. V San Justu Marijan Grilj in gdč. Francka Stanovnik. Poročil ju je g. Janko Mernik, za priči sta bila nevesti njen svak Slavko Erjavec, ženinu pa njegova sestra ga. Marina, por. Modic. V cerkvi Marije Kraljice sveta sta pa stopila pred oltar Ivan Uštar in gdč. Pavla Burja. Poročil ju je nevestin brat frančiškan g. Franc Burja, za priči pa sta bila nevesti njena sestra gdč. Milka Burja, ženinu pa Tone Vesel. Mladoporočencem iskreno čestitamo in želimo veliko sreče in božjega blagoslova.

(Svobodna Slovenija, 13. februarja 1964 – št. 7
in 27. februarja 1964 – št. 9)

za sprti državi. Stiki preko meje po pismih, elektronski pošti ali telefonu v glavnem namreč niso mogoči. Do prvih srečanj po več kot treh letih prihaja pred skupnimi vojaškimi vajami južnokorejske in ameriške vojske, ki so se začele v ponedeljek. Severna Koreja je zaradi vaj celo grozila z odpovedjo srečanj ločenih družin.

POMOČ ZA SIRIJO

Varnostni svet Združenih narodov je v soboto soglasno sprejel resolucijo o človekoljubni pomoči za Sirijo, v kateri zahteva dostop do pomoči potrebnih in konec nasilja nad civilisti. Predlog resolucije so ob podpori Velike Britanije, Francije in ZDA pripravile Avstralija, Jordanija in Luksemburg.

SOCIALNA POMOČ

Velika Britanija bo še dodatno zaostri pogoje, pod katerimi so lahko delavci iz Evropske unije upravičeni do različnih oblik socialne pomoči in javnih storitev. Preden bodo lahko prejeli kakšno koli podporo, bodo morali dokazati, da na teden zaslužijo najmanj 149 funtov, to je približno 180 evrov. Minimalni prag zaslužka je že lani napovedal premier David Cameron, veljati bo začel 1. marca. Gre za zadnjega v vrsti ukrepov, s katerimi London zaostri dostop do socialne podpore in določenih javnih storitev za migrante iz ostalih članic Evropske unije. Ministrica za socialno državo je prepričana, da bo pomagal zaščititi poštenost socialnega sistema.

RESUMEN DE ESTA EDICION

IVO JEVIKAR

En los días en que se difundió la noticia de la muerte del primer jefe de redacción de los informes eslovenos en la entonces Radio Trst A (escribimos sobre él en el número anterior), también se anunció que el periodista Ivo Jevnikar es el nuevo editor en jefe de los informes eslovenos de la radio Trst. Sobre Ivo se puede decir que es hijo de emigrantes, ya que su padre huyó del comunismo y se detuvo en Trieste, y fue uno de los que, después de años de fascismo, 'revivió' la educación eslovena en la región. Ivo Jevnikar recibió en 2009 el premio Jurčič por sus logros en el periodismo y en los fundamentos se destaca el interés por la historia reciente del país. Pero Ivo no sólo es activo en su profesión. Él es una de las caras visibles en los programas televisivos que transmiten noticias en lengua eslovena, aunque se destaca aún más por su extensa obra entre sus compatriotas. (Pág. 2)

LA PRIMERA 'CALLE' BILINGÜE

en el municipio de Trieste, lleva el nombre de Robert Baden-Powell, fundador del movimiento scout mundial y se puede leer esta aclaración en idioma italiano y esloveno. La tabla con el nuevo nombre fue descubierta en un acto el 22 de febrero pasado y reunió a autoridades locales y miembros de las organizaciones scout. El logro de los scouts es que, en consonancia con las leyes de protección de la minoría eslovena, el municipio de Trieste colocó el primer signo oficialmente bilingüe, que indica el nombre de una calle. También, es la primera vez, que una administración municipal ha permitido colocar una tabla con dinero de contribuciones privadas voluntarias. (Pág. 2)

40 AÑOS DEL CURSO VOJKO ARKO

¿Dónde comenzó todo? Pues fue durante una conversación, junto a una taza de té, en la que France Jerman puso en palabras la idea sobre que hacer con los niños una vez que concluyan el último año de la primaria, ya que no tenían más escuela eslovena. En la siguiente reunión de la Junta Directiva de la Asociación Eslovena Andina presentó la idea de modo oficial. Así comenzó a conformarse el curso secundario de idioma esloveno que lleva el nombre del Dr. Vojko Arko en Bariloche. El gran aniversario lo celebraron el 6 de octubre de 2013. Luego de la misa, ofrecida por el párroco Branco Jan en memoria de los profesores fallecidos y en gratitud por los 40 años de labor educativa, se inició el programa cultural en la sede de la Asociación. De la misma participó el embajador Tomaž Mencin quien entregó a la Asociación un reconocimiento especial del gobierno de la república de Eslovenia. En la primera parte hubo saludos, felicitaciones, un racconto histórico, recuerdos, ... Luego le siguieron cantos y declamaciones, preparados especialmente para celebrar los 40 años. El presidente de la Asociación entregó un reconocimiento por su extraordinaria labor en la transmisión y preservación de la lengua y la cultura eslovena a la Sra. Zdenka Jan. En las paredes del salón había una muestra fotográfica, junto con recuerdos y comentarios de los ex alumnos. Los festejos culminaron con un almuerzo. (Pág. 3)

ACTOS DE FIN DE CURSO

El sábado 7 de diciembre de 2013 la familia del curso de idioma esloveno Rožmanova šola de San Martín, realizó el acto de cierre de fin de año. Tras el traspaso de los símbolos patrios, se desarrolló el acto, del cual participaron todos los alumnos. En esta oportunidad presentaron cómo transcurre el día de clases. A través de poesías, canciones, bailes, adivinanzas, etc. cada uno de los grupos representó un momento o una asignatura. También se despidieron los alumnos del último año y hacia el final llegó San Nicolás y repartió regalos; los alumnos donaron regalos para los niños enfermos. El párroco, delegado pastoral Dr. Jure Rode, recibió una placa en recuerdo de los 50 años en el sacerdocio. (Pág. 4)

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE / Director: Antonio Mizerit / Propietario: Asociación Civil Eslovenia Unida / Presidente: Franci Znidar / Redacción y Administración: RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA Tel.: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: esloveniau@sinectis.com.ar in esloveniau@gmail.com. Za Društvo ZS: Franci Znidar / Urednik: Tone Mizerit

Sodelovali so še: Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Marta Petelin, Jože Horn, Urška Makovec, Stane Žužek, Klavdija Kambič, Vera Breznikar Podržaj in Sonja Petkovšek Boltežar
Mediji: STA, Radio Ognjišče, Družina.

Naročnina Svobodne Slovenije: Zaradi rastočih stroškov in razumljivih ekonomskih težav, še nismo uspeli določiti naročnine za leto 2014. Kakor hitro se bomo s tiskarno dogovorili o predračunu, in videli po višice poštne, bomo objavili cene posameznih kategorij. Medtem pa prosimo naše zveste naročnike, da plačajo »na račun«, kar bodo potem dopolnili. Možno je tudi plačevanje v obrokih. Hvala za razumevanje! Dolg za letnike v zaostanku se plača po ceni naročnine tekočega leta. Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS. Čeke: V Argentini na ime „Asociación Civil Eslovenia Unida“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebne) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L. / California 2750-C1289ABJ Buenos Aires-Argentina / Tel.: (54-11) 4301-5040 / E-mail: info@vilko.com.ar

MALI OGLASI

TURIZEM

TURISMO BLED

EVT Leg. 12618
Dis. 2089

de Lucía Bogataj

Monseñor Marcón 3317 B, San Justo
Tel. 4441-1264/1265**GREGOR BATAGELJ, turistični vodnik v Sloveniji.** Slovenski/španski jezik. Mob.: +386-(0)31-567-098. E-naslov: mgbatagelj@gmail.com

ZOBOZDRAVNIKI

Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474.

ADVOKATI

Dobovšek - odvetniki

Somellera 5507 - C1439AAO - Capital Federal - Tel/Fax 54-11-4602-7386 E-mail: estudio@estudiobovovsek.com.ar

Dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik. Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 / 15-4088-5844 - mariana.poznic@gmail.com**Dra. Ana C. Farreras de Kocar** - Sucesiones - Contratos - Familia - Comercial - Laboral - Civil - Jubilaciones - Pensiones. Martes y Jueves de 15 a 18 hs. Belgrano 181 - 6º B (1704) Ramos Mejía. Tel.: 4469-2318 Cel.: 15-6447-9683

e-mail: farrerasanac_te@yahoo.com.ar

GASTRONOMIJA

Apetit od torka do vključno sobote od 19. ure naprej. Praznovanja, obletnice, srečanja. Cene ugodne, pristna domača hrana in kvalitetna postrežba. Rezervacije: 4658 4158. Avellaneda 450, Ramos Mejía, Buenos Aires.**Planika catering - Ani Rode** Slovensko in mednarodno pecivo po naročilu - Tel.: 4655-4422 ali 15-4073-3495**VERA WINES - VINOTEKA** Prodaja domačih in uvoženih vin in penin. Poroke, praznovanja, podjetniška darila. Tel.: 4342-4112; Cel.: 15-3941-0078 - info@verawines.com.ar - Av. de Mayo 769, CABA. Od ponedeljka do petka od 11.30 do 19.30 ure, v sobotah pa od 10-18.ure.**POSREDOVANJA PATAGONIA Storitve** María Cristina Breznikar Rant s.p. Vaš kontakt v Sloveniji. Osebna potovanja. Vzpostavimo stik med sorodniki. Pokojninski postopki, najemnine in več drugih storitev. E-mail: patagonia.storitve@yahoo.com**VALUTNI TEČAJ V SLOVENJI** 25. februarja 20141 EVRO 1,37 US dolar
1 EVRO 1,51 KAD dolar
1 EVRO 11,15 ARG peso

25. februarja 2014

1 EVRO 1,37 US dolar

1 EVRO 1,51 KAD dolar

1 EVRO 11,15 ARG peso

OBVESTILA

SOBOTA, 1. marca:
Pustna veselica ob 21.30 uri v Našem domu San Justo**NEDELJA, 2. marca:**
Pustna veselica v Carapachayu, ob 20. uri.**PETEK, 7. marca:**
Dvodnevne duhovne vaje za mladino, od 18. leta dalje**SOBOTA, 8. marca:**
Sprejemni izpiti za 1. letnik in popravni in dopolnilni izpiti Slov. srednješolskega tečaja RMB, v Slovenski hiši.**NEDELJA, 9. marca:**
Tradicionalna tombola na zeleni Pristavi, ob 16. uri**SOBOTA, 15. marca:**

DAROVALI SO

V dobrodelni sklad Zveze slovenskih mater in žena so darovali Vinko, Daniela in Tomaž Rode 1000.- pesov, namesto cvetja na grob Boža Žužka.

V dobrodelni sklad Zveze slovenskih mater in žena - Pristava, je gospa Ivanka Čop je darovala 100.- pesov. Bog plačaj!

Popravni in dopolnilni izpiti, vpisovanje in začetna sv. maša na SSTRMB v Slovenski hiši.

OSEBNE NOVICE

Krsta

15. februarja je bil krščen v slovenski cerkvi Marije Pomagaj **Mirko Levstek**. Očka je Adrian Levstek, mamica pa Betiana Gianitelli. Botrovala sta Juan Martín Gianitelli in Romina María Catán; krstil pa je župnik Franci Cukjati.V cerkvi Marije Kraljice v Slovenski vasi je bila 22. februarja krščena **Sofia Sušnik**, hčerka Magdalene Jerman in Martina Sušnika. Botra pa sta bila Marija Jerman in Tomaž Sušnik; krstil je župnik Jože Bokalič.

Iskreno čestitamo!

Smrt

V Palomarju je umrl Tone Poljšak (89). Naj počiva v miru!

PORAVNAJTE NAROČNINO!

Nasvidenje 16. marca

Zaradi državnih pustnih praznikov, prihodnji teden Svobodna Slovenija ne more iziti. Naslednja številka bo tiskana z datumom 13. marca. Hvala za razumevanje.

Uredništvo in uprava

Elektronski naslov

Pri Svobodni Sloveniji imamo rastoče težave z elektronskim naslovom strežnika »sinectis«. Zato prosimo, da nam do nadaljnega sporočila in gradivo dostavljate na naslov:

esloveniau@gmail.com

Vabilo za sodelovanje

Te dni mineva 3 leta, odkar živim v Argentini kot soproga veleposlanika. V tem času sem imela možnost srečati veliko ljudi. Kot predsednica ADEA sem vodila več kot 45 dogodkov. Sodelovala sem v nekaj odmevnih projektih.

V tem zadnjem letu bom energijo usmerila kot trenerka Insights v promocijo metodologije »Barvne kartice za izboljšanje medsebojnih odnosov« in coaching v Argentini in drugih državah Latinske Amerike. Še naprej bom vodja ADEA projekta: »Zgodbe o uspehu žensk po vsem svetu, ki so dosegle pomemben vpliv

na družbo« - medkulturni projekt, ki vključuje več kot 40 držav. Ker rada delam v skupini, vas vabim, da se mi pridružite na tem potovanju. Iščem osebe, ki so pripravljene sodelovati in se pridružiti. Všeč mi je to, kar delam. Potrebujem osebe, ki delajo s strastjo za razvoj posameznikov, skupin in organizacij. Delo je prostovoljno, verjamem, da se to delo obrestuje. Ob koncu sodelovanja, se potrudim za dobre reference. Obseg sodelovanja je lahko različen.

Znanje slovenščine ni potrebno. Če želite sodelovati, mi pišite: darja.zorko@gmail.com

SLOVENCİ IN ŠPORT

BOGATA BERA KOLAJN

Slovenska odprava na zimskih olimpijskih igrah v Sočiju je v končnici tekmovalcev pridobila še dve kolajni. Obakrat je bil dobitnik deskar Žan Košir, ki je v paralelnem veleslalomu osvojil bron, v paralelnem slalomu pa srebro.

S tem se število kolajn zviša na osem in postavi Slovenijo na šestnajsto mesto lestvice držav, ki so osvojile kolajne (vseh je bilo 23). Kar trije so osvojili po dve kolajni: smučarka Tina Maze (dve zlati), skakalec Peter Prevc (srebrno in bronasto) ter deskar Žan Košir (srebrno in bronasto). Poleg njih sta bronasti medalji dosegli še biatlonka Teja Gregorin in tekačica na smučeh Vesna Fabjan.

Če pa pogledamo malo širše, tja do desetega mesta, se lahko pohvalimo še z osemnajstimi dosežki v raznih panogah.

S KOM ZA EVROPSKO PRVENSTVO 2016?

Slovenska nogometna reprezentanca bo v kvalifikacijah za evropsko prvenstvo 2016 v Franciji igrala v skupini E skupaj z Anglijo, San Marinom, Litvo, Estonijo in Švico. Tako je določil žreb Evropske nogometne zveze v Nici.

TRADICIONALNA TOMBOLA NA PRISTAVI

V nedeljo, 9. marca, ob 16. uri

1. dobitnik: televizija led 32"
2. dobitnik: zmrzovalna skrinja
3. dobitnik: mikrovalovna pečica in se mnogo lepih in bogatih dobitkov.

Tombola bo ob vsakem vremenu

Pričakujemo vas!

MLADINA NAŠEGA DOMA VABI NA PUSTNO VESELICO:

PIŽAMA PARTY

1. MARCA
OB 21.30 URI

KM 43 in DJ

VSTOPNICE NA RAZPOLAGO!

Hipolito Yrigoyen 2756, San Justo

PUSTNA VESELICA V CARAPACHAYU

v Nedeljo 2. Marca
ob 20. uri

Sodelujejo:

SLOVENSKI INSTRUMENTALNI ANSAMBEL
BAIRES POLKA
HRAST

Vstopnina: \$30

